

GU UA'NA'N GU

SANTIAGO

**Gu Santiago na mui' ba ja ñio'kdha' gu Israel
kam ja'tkam mu ja'p nam jax oi'dha'**

1 ¹ Aañ Santiago nañ jir tujuandam tugi'ñ gu Dios jich Gi'kora' gio gu Jesus jich Xoi'kam jañ ya' dir mu jam ñio'ki'ñ jiñ jaaduñ na pim mummu ja'p oi'dha' mui' kap na ji'x oi'nga'n, na pim jir ja bopxi gu mambhiix gook gu maamra'n gu Jakob, na pim ti jiigi'ñ buiñor guch Xoi'kam.

Na jax ja'k bua't jum mamti gu ñio'ki'ñ gu Dios

² Aañ ya' dir mu jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan na pim ge'kam ki'n jix bhai' pix jum taat ka' no't tu'x buam jum duukam jam a'm ba ji chu jii na panaas ku cham nakgam tu tatda'. Xi ñakoo'nda' pim, ³ na gu' no' pim pu'ñir maa'n na pim jax jix biiñak buiñor guch Gi'kora', sia ku pim bixchu' bhaan jum tulhiiñ, pui' ba machia' pim. Mi' dhir cham tu' jax ka ilhii'ndha' pim sia tu'x buam jum duukam jam a'm jimiim, panaas ku pim moo pu cham tu'm tulhii'ndha', na pim gu' pui' ja'k ba kaapaka'. ⁴ Dai ji na pim gu'x bhai' xim ga'ngidhat mi' pui' duiñchu'nda' na jax moox kii' ka'm nii'ñ guch Gi'kora', dhi' pim bhaan ba' pu'ni mui' xim otdatgida' cham tu' bhaan jax jim aagit. Dhi' ba' bhaan bax maati' ka' na pim silhkam jix biiñak buiñor gu Dios, mi' dhir ba'x io'm bhai' ji machia' pim na jax ja'k jix aa' gui' na pim tui'ngida'.

⁵ Ba' no' pim gu' jai' dhit aapi'm jix bhai'x maachik na jax pik ja'k moox aa' gu Dios na pim tui'ngida', soi'm ilhdhai pim mui' xi chañia' gu Dios. Gui' jam makia' maa'n jimdam gu matda' cham jax ji chi'ji, ge' cham daaxix kam, na pim ba' mi' dhir ki'n bhai' ji machia' pu'ni na jax pik ja'k jix aa' na pim tui'ngida'. ⁶ Dai ji na gu'm aa' na pim biix jam jujur ki'n jix biiñak kat pu tiida' na pim ba ilhii'ndha' na pui' ji chu buusnia', biix jam jujur ki'n na pim ti jiigi'ndha' na silhkam jam makia' gu Dios na pim pai' dhuuk mu tañia'. Na gu' no' pim aapi'm pix bap xi chitda pu cham ji chi ji'ndhat biix jam jujur ki'n na pui' ji chu buusnia', cham tu' jam makia' gu Dios gu matda'. Na gu' no' pim pu'ni cham biix jam jujur ki'n ti jiigi'ñ na pui' ji chu buusnia' na pim jax ilhii'ndha', ja'p pix ba ji bubuakia' pim na jax gu suudai' na gu'ngukidhat mu ja'k jup jimda' pai' na ja'k bhiida' gu jibiilh, ja'p ja'k gio ja'p ja'k. ⁷ Ba' gu jaro'i no' pu'ni ja'k pix jir tu'm, cham ji'xdha' makia' gu matda' guch Gi'kora', sia ku tiix maachim na jax ja'k jix aa' gu Dios, ⁸ na gu'x mat ka' na cham tu'x biiñak kat jup titdada', pix bap na tii xi chaanda'. Ni ku cham tu' gammiji nabap tanoolh pu chu'm bhaan titi'ñchoka', na gu' buimgidhak

maakam tu'm bhaan jup ba titii'ñchoka', gio buimgidhak maakam ip. Mikkat mi' pu cham ka ti'ñchoka' na pin tu' ka taanit gu Dios, pu cham tu' kap jum buixdha'.

⁹ Ba' gu jax chu'm jiñ jaduun jich Xoi'kam bhaan no' gampai' pix tu'ii' na cham tu' bia', jix bhai' pix jum taat ka' buiñor gu Dios, na gu' bhammi dir bha ja'k jix chumñigam ilhii'ñdha' gu Dios, na gu' bhaan ti nii'ñdha'. ¹⁰ Gu' ba' gu jax chu'm jiñ jaduun jich Xoi'kam bhaan no'r jix chumñigam, gu' ji no't gu' nai' ji chu juu gu tu' na bia'kat, jix bhai' pix jum taat ka' ip sia buiñor gu Dios, na gu' gu Dios pui' na jax bhaan ba ti niidhidha', pui' na jax bar jix chumñigam ka' buiñor, sia ku gu' ya' gu maaxik bhaan pui' ji bii. Gio na gu' cham tu' gammiji ya' pur jix chumñigam ka' gu jaroi' no'r jix chumñigam. Ja'p pix ji buusan jia na jax gu yooxi' na alhio pix mu pai' yoota', ni ji'x ku iam moo gammiji mi' pu yootda'. ¹¹ Na gu' no't jix io'm bhai' xi chon, bhaatai pu nai' ji gaki' biix binkam gu toona'n, jix gak mi ja'p pup katka', mi' pu dibai cham pai' ka matgilhia'. Pu'ni ip gui' nam jir jix chutumñigam, jotmoda' pix cham pai' matgilhia' no't tu' ma duu, gio gu' pu nix chu' ip ku bhiika'.

Na jax ja'k jix bhaai' nañ dhuña' no' cham bhai' tuñ jim

¹² Ja'p moo joidham jix bhai' ba tu jimia' gu jaroi' no' xi ñakgat gammiji pux biiñak buiñor gu Dios, sia kut giilhim biix aixim jix buam jum duukam bhai' a'miram ji chu jii, na gu' gatuuk na pu'ni xim tulhiiñaimii, mi' dhir dai na ba baidhika' guch Xoi'kam jix dhaam ja'k na pai' gammiji jix jikgim bap tui'ka', na joidham jix chu abhaar. Ba' pui' ji buusnia' na ba mai'chia' gu kuruun na joidham jix abhaar nax dha'ram namiik, gui' nat jax chu'm ja iimchuda guch Xoi'kam na saak ja makia' gui' nam ji'k pu'ni mi' pui' jimia' na jax jix aa'. ¹³ Gu' ba' gu jaroi' no' ampix pui'x buam jix chu duñiim na jax ja'k cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios, cham tu' jax jum aa'nda' na gu Dios pui' ja'k jurtu'n ku ba' pui' tu tatda'. Jax dhui na gu Dios cham ji'xdha' pui' ja'k jurtu'nda' gu jaroi' nax buam tu duña', na gu' cham tu'x buam jum duukam a'miram dir busaak. ¹⁴ Ja'pji diilh jura'ram dir na buusnia' gu jaroi' na pu'ni biix aixim bam aa'nda', na mi' ba ji kaaya' na jax ja'k jurtu'nka' gux buam jum duukam na ba'x buam bax chu duñiim ka' na jax ja'k cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios. ¹⁵ Mi' ba' na pu'ni xim aagaimii, dho gu' dai na pui' ba duña' dho na jax cham kii' ka'm nii'ñ gu Dios, ba' dai na bam ua'tulhdha'. Mi' dhir ba' no't cham soi' kam ilh buiñor gu Dios na tu uañdha', muuki' chir bap tui'ngida' gu ii'mdagaram bhaan, na gu' gatuuk dai na ba tulhiiñchuda' gu Dios.

¹⁶ Ba' aapi'm jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, cha'pim pui' ja'k kam aa'nda' na gu Dios pui' ja'k jam jurtu'nka' na pim ba' pu'ni buam pix jix chu duñiim ka' na jax ja'k cham kii' ka'm nii'ñ gui'. ¹⁷ Jax dhui na gu Dios cham tu' a'miram dir busaak gu tu' nar jix buam jum duukam, dai

ji gui' na ji'k tu'r jix kii'p jum duukam. Biix gui' na ji'k tu'ch a'm jimiim nar jix kii'p jum duukam, Dios jir jup dunii'n, gui' nax dhaam jup tu'ii' nat jaroi'p duu dhi chiichia' na bha'ni ja'p daraa jix dhaam gio dhi tanoolh na biix kap tu toonni'n. Gu Dios gammiji pur Dios jia, cham pai' dhuuk maakam jup bar tu'm, pu maa'n na jax pix jir tu'm na jax bar tu'm. ¹⁸ Ba' xich joi'ndat tii xich baidhikam jix dhaam na pai'p tu'ii' nach pai' gammiji jix jii'kgim bap tui'ka', dai sap nach mi' pui' xi jii'mda' na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n. Joidham jix bhai'ch chiidai jich aichdha'x dhaam dai aach nach ji'k mi' pui' jimia'.

Nañ jax ja'k tui'ñgida' no'ñ silhkam ba ti jii'gi'n buiñor guch Xoi'kam

¹⁹ Ja'pniñ ba' moo tiip xi jam tiidam jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, na pim siamri xi ñakgat no' jaroi' giilhim jam titda na jax cham jir am. Cha'pim juanda', xi kēēkē' pim pix sia ku jax kai'ch. ²⁰ Cham tu' na pim moo maa'n jimdam bhaakui giilhim mui'p tiida' ya' dir mu ja'k, na gu' dhi' pu'ni ja'k cham kii' ka'm nii'n gu Dios. ²¹ Gu ja'pji na pim soi'm ilhdhat mi' pui' xi jii'mda' ji na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios, gui' na bhaan jich aagi'n na jax ja'k jix bhaai' nach duña' nach ba' cham jich chulhiina' gatuuk, na pim gu' bax maat. Ja'p japim xi dhui biix na ji'k tu'r jix buam jum duukam na ya' dhi oi'ñga'n jix chu jai'ch na pim ba' cham dhi' bhaan jum ua'tulhi'ñdha'.

²² Ku gu' dhi'm aa' ji na pim tu' silhkam mi' pui' xi dhuiñchu'nda' na ji'k moo jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios, cham tu' daipu' na pim jix mat ka' pix. Na gu'r ba pui' pix ip sia pim tiix maat no' pim gu' cham pu bua na jax jum kai'ch, diilh japim ua'tulhdhara' tir jum iabuda', na pim gu' cham am buatgida'. ²³ Na gu' gu jaroi' no' tiix maat na jax ja'k jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios, gu' ji no' gu' cham pu bua, dhi' ja'pni pix ba ji buusan na jax gu jaroi' no'm niniñ nax maachim na jax moo tu'm ba ti nii'n, piam no' cham jix ja'kkulhi'.

²⁴ Ba' dai mi' na ka ti'ñchoka' na kam niniññdha', mi' dhir na ja'p ti tigia', pu cham tu' ka ti'ñchoka' na pin jax chu'm ti nii'n. Pu'ni ip ba' dhi'. ²⁵ Gu' ba' gu jaroi' no' kēēket gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'n gu Dios mi' pui' xi dhuiñchu' na ji'k jax jum kai'ch na bhaan jich aagi'n nach jax ja'k dui cham kach chulhiina', dhi' dho gi gu' joidham jix jikgim bap tui'ka' ji gio nax bhai' ji chu buusnidha' na ji'k tu' jax buada', na gu' joidham bhaan ti niidhidhat palhbui'ñchu'nda' gu Dios.

²⁶ Ba' gu jaroi' no' mi' pui' tii xi jim na jax moo tu aagix gu ñio'ki'n gu Dios na ti jii'gi'n buiñor guch Xoi'kam, gu' ji no' gu' buam pix tu ñiok na jax cham jir am na cham kii' ka'm nii'n gu Dios, pur cham tu' ka', sia ku gu' tii pui'm aa' na mi' pui' bhiichu' na jax tu aagix, jir ja'p pix ka' ba' na pui'm tiiti'nda' nar jich Xoi'kam jii'gi'ñdham, na gu' giilhim tu ñiokda'.

²⁷ Gu' dhi' matgam no'ñ tu' silhkam mi' pui' ba bhiichu' na jax tu aagix gu ñio'ki'n gu Dios nañ ba ti jii'gi'n buiñor guch Xoi'kam, cham tu' ji nañ

kañ ua'tulhi'ñdha' ki'n gu tu' ya' kam dhi oi'nga'n, pui' na jax nañ jix buam tu ñiokda' gam nañ giilhim ja titdada' gu ja'tkam, gu' ja'pji nañ jix ja joi'gi'nda' ji gio nañ ja palhbui'ñdha' gu a'aalh nam alh jir di'dir koi', gio gu di'dilhdhim u'uub nañ xi ja maakidhat gu tu' na ja a'm jum aagaidha'.

Nañ jax ja'k jix bhai' ja buada' gu ja'tkam sia jaroi' na pix

2 ¹ Ja'pni ja'k jañ ba' moo tiip kai'chit jiñ jaaduñ na pim ba ti jiigi'ñ buiñor gu Ge'kam jich Xoi'kam, na pim cham tu' ji'k pix jix ja joi'ndat jix bhai' ja buada' gu ja'tkam, jai' ba' tu' pix ja ilhii'ñdha' pim. ^{2,3} Pui' na jax mu pai' no' pim jum jumpa'n na pim tu daanda' buiñor gu Dios, no't gu' maa'n mi' ba ai gu maa'nkam jix chumñigam na bixchu' bapaiñum jix u'uam totbikdam xi chu baapsatu' noonbiram, gio nax kiki' xi chi ti'chu' jix dha'ram namkim, ba' aapi'm pix jix bhai' titdak jax chitda: "Jam jiip jiñ jaduñ ya'ni ja'k dhix kii' atookkor ta'm." Gu' ba' no't gu' ja'x dhir mi'p ba ai jumai gu maa'nkam na alh gampai' pix chu'm nax xaasak ti ti'chu' giox i'k suuskam, ba' aapi'm jax chitda pix: "Aap baasi'n jap pix ka kiika' soosna'n, piam kup mi ja'p xi dhaibu' diirap no'p jix oo'n nap kiik." ⁴ Dhi' ji' no' pim pu'ni ja'k pix tu bua pui' bam kai'ch na pim ji'k pix jix ja kiigalhdhat jix bhai' ja bua gu ja'tkam, jai' ba' cham. Dhi' cham tu'r am gu pui' ja'k. Biix ji sia nar jaroi' na pim jix bhai' ja buada'.

⁵ Dho gu' dhi' ji ba' pik jix io'm jix ja joi'ndat ja a'm ti nii'ñ gu Dios gui' nam alh gampai' tu'ii' nam cham tu' bia', nam gu' gammiji pix soi'm ilhii'ñdha' buiñor. ¿Tu'm gi bhaan ge'gerkam jum ilhii'ñdha'? Dai nam jix io'm jix biiñak ka' pix buiñor gu Dios. Dhi' ji ba' pik ja baidhika' jix dhaam ja'k nat pai' ja'k ja iimchuda na saak ja aichdha' gui' nam ji'k mi' pui' jimia' na jax jix aa'. ⁶ Gu' ji na gu' aapi'm dhi' ba' pik tu' pix ja ilhii'ñdha', gampai' pix ja ilhii'ñ japim na pim ja nii'ñ nam alh cham tu' bia', dai gux chutumñigam na pim ba'x ja kiigalhdhat jix bhai' ja buada'. Gu' dhi' jim ba' pik tu xi bua no' mit bach o'bhai', jich ui'ka' am dho buiñor gu ge'kam nam jich chulhiinchuda' no' chich palhiip am cham am bua mi' pai'. ⁷ Gio nam gu' dhi' ba' pik cham kiigalhi'ñ gu ñio'ki'ñ gu Dios na tii tum a'ga, tu' pix ilhii'ñ am gux bhai'm kai'chdham ñi'ook na bhaan tu a'ga guch Xoi'kam gui' nach jaroi' buiñor ba ti jiigi'ñ.

⁸ Gu' dhi'm aa' ji na pim mi' pui' xi chu daa'ñchu'nda' na jax jum kai'ch mi' pai' u'uan ta'm na tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios nap jum kai'ch: "Jix ja joi'ndat jap jix bhai' ja buada' gu ja'tkam sia jaroi' na pix, ja'p nap jax xim joi'ndat jix bhai' buada' aap diilh." Dhi' ji' no' pim pu'ni ja'k duiñchu' na pim ba' bhaan pui' ba ilhii'ñdha' na pim mi' pui' bhiichu' na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios. ⁹ Gu' ji no' pim gu' pu'ni ji'k pix jix ja kiigalhi'ñdhat jix bhai' ja bua gu ja'tkam, jai' ba' tu' pix ja ilhii'ñ japim, cham tu' mi' pui' duiñchu'nda' pim na jax ja'k tu daaxix gu

ñio'ki'ñ gu Dios. Ba' dhi' bhaan bam ua'tulhdha' pim, na gu' dai na pim diilh jax ilhii'ndha' pix na pim pu tu buada', cham tu' na jax jix aa' gu Dios. ¹⁰ Gu ba' no' pim biix mi' pui' tii ka duiñchu' na ji'k jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ, gu' ji no' pimit gu' mi' pai' maa'n kap am cham am xi bua, mi' pimit dho bam ua'tulh ge'kam ki'n, ja'p ji buusnia' na pim moo pu biix cham am bua' na ji'k jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios, sia ku pimit gu' maa'n kap pix tii cham am bua. ¹¹ Pui' na jax mi' pai' maa'n kap nap jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios: "Cha'p biima'n boppoda' gu ubii no'p cham dhi' biima'n tiimui'x", gio jumai kap nap jum kai'ch: "Cha'p ja koo'nda' gu ja'tkam." Ba' no' gu' gu jaroi' tii cham tu' biima'n boppo gu jumai ubii na cham tu' biima'n tiimui'x, gu' ji no't gu' maa'n ma mua gu maa'nkam, dhi' dho ki'n ge'kam ki'n bam ua'tulh, ja'p ji buusnia' na pu biix cham am bua' na ji'k jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios. ¹² Ba' aapi'm pu'ni ip jiñ jaaduñ, mi' pim pui' xi jiimda' na jax jix aa' gu Dios. Cha'pim buam pix ka tu ñiokda' na jax cham kii' ka'm nii'ñ guch Gi'kora', gu' ja'pji na pim mi' pui' xi bhiichgida' ji, panaas ku moo bar bhaan ka' na pai' dhuuk jam aagi'ndha' gu Dios no' pimit mi' pui' jii na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ na bhaan jich aagi'ñ nach jax ja'k duña' nach ba' cham mu ja'k bhiya' nach pai' gammiji mi' pup jich chulhiindha', piam ku chich gu' cham mi' pui' jii. ¹³ Na gu' no' pimit aapi'm cham ja palhbuix ja joi'ndak gu ja'tkam ki'n gu tu' na ja a'm jum aa'nda', gu Dios pui' cham jup jam joi'nda' aapi'm, gu' ja'pji na jam tulhiinchuda' jano' na pai' dhuuk tum kuugalhdha' ya' dhi oi'nga'n, dai na pui' xi jam tiidai na pimit cham bhai' ja duu jix ja joi'ndak gu ja'tkam. Gu' ba' gui' nam ji'k jix bhai' ja buimii jix ja joi'ndat gu ja'tkam sia jaroi' na pix, dhi' dho gi gu'x bhai' tu ja jimia' ji, jix bhai' ja tiidai ja aichdha' guch Gi'kora' na pai'p tu'ii'.

**Gu Santiago nap kai'chdha' nam aa' nañ pui'
xi chu duñiidha' nañ jax ja'k jix biiñak ka'**

¹⁴ Gio ba' no'ch aach jax kai'ch nach biix jich jujur ki'n jix biiñak kat ti jiigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, gu' ji no' gu' ni ji'x kuch iam pui' xi bua na jax ja'k bhaan jix maati' nar pui', pu bar iatda' ka' dho, pix jap kai'chdha' ich pix ba'. Ba' dhi' pu cham ji'xdhat jich palhbuidha' jano' na pai' dhuuk jich aagi'ndha' guch Gi'kora' na chich cham tu' mi' pui' jii na jax jix aa', sia kuch gu' aach ya'x baabui'm kai'ch xib nach pui' kai'ch nach biix jich jujur ki'n ti jiigi'ñ buiñor guch Xoi'kam, no'ch gu' cham mi' pui' bua gu maaxik bhaan na jax jix aa'. ¹⁵ Na gu' dhi' ja'pni ja'k ji buusan jia na jax no' maadit gu jax chu'm jich jaduun jich Xoi'kam bhaan cham ka bia' gu koi' na tu' jugia' ni gu jajannulhi'ñ na ti ti'ya', no' gu' pui'x dhaapak pix ba oiri. ¹⁶ Ba' no' gu' maadit aapi'm mu jimiik jax chitda: "Moo git alh joidham jix bhai' tum jimda'ñ jaduun tu' na pix bhaan, ge' bia'ka' ap gu koi' nap tu kua'da', gio gum jajannulh jap git

moop tu bia'ka' nap ti ti'ka' nap ba' cham gibkaidha'." Gu' ji no' gu' ni ji'x ku pich iam xi onbai' gui' na tu' a'miram jum aa' nap nii'n, ¿tu' gi ki'n jup palhbuidha' sia kup aap mi' joidham tii xi chitda? ¹⁷ Pu'ni ja'k pix jup ji busaak ba' sia kuñ aan' pui' tii xi kai'ch nañ biix jiñ jur ki'n jix biiñak kat ti jiigi'n buiñor guch Xoi'kam. Pur ja'p pix ka' ba' nañ pui' kai'chdha' nañ sap pik ba' ti jiigi'n buiñor guch Xoi'kam no'n gu' cham pui' xi bua gu maaxik bhaan na jax jix aa' guch Gi'kora', pui' ji buusanda' ba' nañ pu cham pai' ti jiigi'n buiñor guch Xoi'kam.

¹⁸ Jain no' jaro' jax jum titda mu pai' jim namkik: "Na ba' aap moo ni ji'x kup iam jix bhai'm duukam xip tu bua na jax ja'k jix kii' ka'm nii'n gu Dios, na saak aap ba' pik biix jum jur ki'n jix biiñak kat ti jiigi'n buiñor guch Xoi'kam. Aan' iam jix bhai'm duukam jup tu bua ji, sia kuñ cham ti jiigi'n buiñor guch Xoi'kam. Pui' kai'chdha' ap na saak jum aa' nañ biix jiñ jur ki'n jix biiñak kat ti jiigi'ndha' buiñor guch Xoi'kam na ba'n baidhika' jix dhaam ja'k, gu' ji na gu' ni ji'x kup iam jix bhai'm duukam xip tu bua na jax jix aa' gu Dios na bhaan jix maati' ka' git nap silhkam biix jum jur ki'n jix biiñak kat mi' pui' jim na jax jix aa'. Aan' ji na ba' pui' bam kai'ch nañ panaas tu' ka'm niidhat mi' pui' jim na jax jix aa' gu Dios. Tii' nañ gu'x bhai'm duukam xip tu bua na jax jix kii' ka'm nii'n." ¹⁹ ¿Ka' na pim bax maat aa nax io'm jir g'e'kam gu Dios gam na daipu' maa'n jix jai'ch na bixchu'x aichu'n ku pim ba' ilhii'n na pim dai pui' pix ja'k bhaan jix biiñak kat biix jam jujur ki'n? Chaam ji gu'n jaaduñ, na gu' dhi' cham pik xijai jia nañ ti jiigi'ndhat jix mat ka' na jax jir tu'm kam gu Dios. Sia dho gu jajo'k jix maat am na jax jir tu'm kam gu Dios, jix maat am ip na ja tulhiiñchuda' gatuuk, ba' tiix chotdon am xib, nam gu'x maat nam jum tulhiiña'. ²⁰ Moo pim siamri jam jujur xi bia'kat xim ga'ngada' na jax pik ja'k jix aa' gu Dios na pim tui'ngida', jam moom am japim xi baapsai dhi' nañ ji'k jax jam titda. Na gu' kai'ñkam pui' pix cham tu' ki'n jup jam palhbuidha' sia pim aapi'm tii biix jam jujur ki'n jix biiñak kat ti jiigi'n buiñor guch Xoi'kam, no' gu' ni ji'x ku pim iam jix bhai'm duukam xip tu bua ja bui gu ja'tkam na jax ja'k jix kii' ka'm nii'n gu Dios, pur ja'p pix ka' ba' na pim pui'm tiiti'nda' na pim jir jich Xoi'kam jiigi'ndham. ²¹ ¿Jax japim gi bax maat nat tu jii bijik guch boxii kat Abraam? Jain nat tii pup makgirxi gu Dios gu maraa'n Isaak, sia ku daipu' maa'n tu mar. Ba' joidham jix kiigalh gu Dios, na gu'x maat na dhi' joidham tu' ka'm niidhat mi' pui' jim na jax jix aa'. ²² ¿Jia na gu' gui' tu' silhkam biix juraa'n ki'n jix biiñak kat ti jiigi'ndhat buiñor gu Dios? Tii' na gu' moo mi' pui' xi chu buidha' na ji'k jax tiidaidha', jix bhai'm duukam xip tu buada' gu maaxik bhaan, cham tu' na daipu' biix juraa'n ki'n jix biiñak kat ti jiigi'ndha' pix buiñor gu Dios. Dhi' ji' ji ba' bhaan ba matgir na tu' silhkam tu' ka'm niidhat mi' pui' jimdat na jax ja'k moox aa'. ²³ Pui dho mi' pai' tu ua'nix u'uan ta'm dhi' nat jax tu duuk gux boxii kat Abraam, mi' na pai' tu ua'nix gu

ño'ki'ñ gu Dios nap jum kai'ch: "Gu Dios jix io'm jix kiigalhdhak gu Abraam, nat gu' biix juraa'n ki'n tijii'ndhat mi' pui' tu dunaak na ji'k jax tiidaidha'." Pui' ja'k jam ba' pup jix maat gu ja'tkam na sap gu Abraam gio gu Dios maap jix bhai'm daa' am, nam gu' maap maa'n ñi'ook jup duuk.

²⁴ Dho jaiñ nat jax ja'k tu jii guch boxii kat Abraam. Pu'ñi ip ba' aach xib, jum aa' nach jix bhai'm duukam xip tu buada' gu ya' maaxik bhaan na jax jix kii' ka'm nii'ñ guch Gi'kora', gio ba' nach pu'ñi biix jich jujur ki'n xi chi jii'ndhat buiñor, na ba' gu Dios pui' bach ilhii'ndha' nach tu' silhkam mi' pui' ba duiñchu' na jax jix aa', ba'x kiki' ja'tkam bach bia'ka'. ²⁵ Gio ja'pni ip nat jax tu jii bijik gui' na Raab tiigich nar ganai' pix kat. Tii' nat joidham jix kiigalh ip pui' gu Dios nat biix juraa'n ki'n ti jii'ndhak buiñor jix bhai' ja duu nat ja palhbuidhak ja tibiaptuda gu gook ja'tkam nat mu ja joot gu Josue. Gio buimgidhak nat xia' na mit giop ba jii, nat ja'p ja'k gabiilh ja joot nam bhiya', cham tu' mi ge' boi cha'm nam sap ba' cham ja tigia' gu mi' oi'ñkam. ²⁶ Aach pu'ñi ja'k jich a'm jup jum aa' nach xi chu buada' no'ch baabui' silhkam mi' pui' ba jiim na jax jix aa' gu Dios. Na gu' no'ch cham pu' bua, pur ja'p pix ka' siach tii pui'ch tiiti' nach jir jich Xoi'kam jii'ndham. Ja'pni na jax ba' jia gu maa'nkam na gu' muukix ka' no' cham bhaan kap tui'dhi' gu ii'mdaga'n, dai no' bhaan jup tui'dhi' na ba' duaka'.

**Gu Santiago nap kai'chdha' na cham jir am
nach giilhim pix tu ñiokda'**

3 ¹ Moo pim alh jix bhai'ñ jaaduñ, cha'pim biix pix jix aa'nda' na pim biipi' dir gu'kat ja aagi'ndha' guch Xoi'kam jii'ndham gu ñio'ki'ñ gu Dios, na gu' dhi' cham tu'r jaaxmada'. Jum aa' gu' nañ biipi' jix bhai'x mat ka' gio ba' nañ mi' pui' xi jimda' na jax pik ja'k moox aa' gu Dios nañ ba' bar pu chu'm ka', nañ ba' gu' cham maakam pix ja aagi'ndha' guch Xoi'kam jii'ndham. Na gu' no'ñ mi' pai' maakam pix ja aagi'ñ, no' gu' cham tu' pui' kai'ñkam jup jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios, dhi' ñich dho bhaan ge'kam ki'n bañ ua'tulh buiñor, ba' dai na bañ chulhiinchuda'. ² Na gu' tu' nañ pix bhaan bañ ua'tulhdha' sia tu' palhiip jup jum duukam mi ja'p no'ñ cham bhai' maat, sia no' ñich mi' pai' maakam pix tii na cham pui' tum ñiok, dhi' ki'n jañich dho pu bañ ua'tulh buiñor gu Dios. Na gu' dhi' biipi'm aa' nañ jix bhai' tu ñiokda' nañ ba' ilhii'ndha' nañ a'm ti niidhidha' gu Dios, nañ cham tu' giilhim ka tu ñiokda' na jax cham jir am na cham kii' ka'm nii'ñ. Dhi' pix no'ñ pu'ñi ja'k ba duiñchu', cham ji'xdhat pui' ka tu duñia' dhiñ chuuku' na diilh jax ilhii'ndha' nar jix buam jum duukam, na gu' ja'p ji buusnia' nañ mi' bhiichdhatgida' na pai' jax jir am. ³ Ja'pni na jax ba' jia gu kabai piam gu tu' maachu', nañ gu' bhai' xi baaxdhai chiñi'ram gu piriñ no' ñich pai' ba jii nañ ba' ki'n silh bhiichdhatgida' pai' nañ ja'k jimda', gam nañ

ki'n kiksaidha' gammiji biix boi no'n bax chimnim. Na gu' no' cham tu piriinchu', gammiji pup jimda' pai' na ja'k ilhii'ndha' diilh. ⁴ Gio ja'pni ip na jax gu ge'ger kaknub na mu ja'p bhaan tum oiri ge' suudai' dhaam. Jai'n jir i'lhich gu u'uux nam ki'n palhiip jax xi chu bhiijidha' gui' nam bha daraichgida', silh ja bhiichdhatgida' am pai' nam ja'k ilhii'ndha' sia ku gu' jax jir ge'ger gu kaknub, gio sia jax jix io'm jix jibii'r. ⁵ Pu'ni pix jup ji buusan dhi'n niin na yiji kiik ji'n chii'n am, jir ilhi'ch jup jum duukam tii na palhiip ja'p joi'ndha' na'n ba' tu a'gada'. Gu' ji na gu' dhi' ba' pik jix io'm xi chu xi bua na pai' dhuuk mui' ji nokia', ja'p na jax gu tai no't palhiip mi ja'p pai' gii nax chi miidha', pu giilhim ji'x na ge' ti miia' pai' na juugit jix chi miidha' ka'. ⁶ Dhi'n niin na yiji kiik ji'n chii'n am, pu'nip ji buusan na jax gu tai, na gu' na pai' dhuuk bhai' ji jo'nia', jix bhaai' na giilhim ti'ya' na jax cham pui' tum niok na sia gu Dios cham kii' ka'm nii'n. Aa'n ba' bhai'n a'm ji jimia' gu ua'tulhdhara' na pai' dhuuk pu'ni giilhim ti'ya' dhi'n niin binkam gu'n chii'n no'n cham soo'mchulhi'n, na gu' na'n jax ba kai'ch, na kai'nkam dhi'n niin pui' ji buusan na jax gu tai. Ba' na pai' dhuuk giilhim ti'ya', ja'p ji buusnia' na bhai' pu ji miia' biix dhi'n chuuku', na gu'n a'm ba jimia' gu ua'tulhdhara'. Ku gu' dhi' mummu kat jup jum kai'ch ji na pai' cham tutki gu tai na'n pu ba miijidhat jup tui'ka' na'n pai' gammiji mi' pup ji'n chulhii'ndha', dhi'n niin na tu'm da'p du'nia' no'n cham soo'mchulhi'n. Ku ba' gu' chi na gu'x xijai na'n ba' soo'mchulhdha' no' jax jix chi'iim, ⁷ cham pui' na jax gu jaroi' no'x ja sasoi'ntam gu ji'ngiarum sasoi', pui' na jax gu u'ji', piam gu kooko', piam gu maapi'n, piam sia jax chu'm, daipu' na ja da'ngii ja mamaansutdai ja mamtuxdha' jax na ilhii'ndha', pui' ja'k machia' am. ⁸ Gu' matgam dhi'n niin gio dhi'n chii'n chi gu' moox xijai ji na'n aa'ndha' gio na'n soo'mchulhdha' na jax jup ilhii'ndha', ja'pji na pu ti'ya' na jax jup jix chi'iim ka', na gu' dhi' cham tu'r jix kii'p jum duukam bak. Dhi' ja'p ji buusan ji na bhaan dir jum gigi'lhi'n dai gu tu' nax io'm jix maimda'. ⁹ Jai'n gu' dhi'n niin gio dhi'n chii'n ja'n ki'n pix jup ge'kamtu'nda' tii gu Dios jich Gi'kora' nax dhaam jup tu'ii', gu' ji na'n gu' dhi' ki'n pix giilhim jup ja tiida' gu jai' ja'tkam na'n jix maat nat Dios jup ja duu, na saak jir pu chu'm am ip na diilh, na jax aa' ku'n pu ja titdaimii na'n jax ilhii'n na cham kii' ka'm nii'n gu Dios. ¹⁰ ¿Jax ba' ja'k jup tu'ii' dhi'n jaadu'n nach ba' gu' dhich chiichi'n ki'n pix jup ge'kamtu'nda' gu Dios gio ba' moo nach giilhim jup ja titdada' gu ja'tkam na jax aa'? Panaas gu' moo dhi' cham tu' am gi'nsi ji gu pui' ji'n jaadu'n. ¹¹ Na gu' dhi' ja'pni jia na jax ba' pai' no' diibon gu suudai', ¿paa pim duuk nii'n na ji'x jix i'oob mi' dhir jup ba buan, ji'x ba' moox xibu'? ¿Jia na gu' cham? ¹² Gio ja'pni ip na jax gu iigix, na gu' cham ji'xdha' turaasno iibhai'ncha', nix chu' gu uubas ku cham ji'xdha' iigix iibhai'ncha', na gu' cham tu'r pu chu'm ka' gu toona'n. Pu'ni ip ba' dhi'n jaadu'n, aa'n cham

pai' dhuuk ti nii'n ji pai' na diibon gu suudai' na ji'x jix xibu' mi' dhir
jup ba buanda', ji'x ba' moox i'oob ip.

**Nañ jax ja'k tu jimda' no'n silhkam jix bhai'
bax maat na jax ja'k jix aa' gu Dios**

¹³ No' jaroi' maadit jix bhai' bax maat na jax pik ja'k moox aa' gu Dios na tui'ngida', jum aa' nar jix bhai'kam ka' gio nax bhai' xi chu jimda' ja bui gu jai', na ba' dhi' bhaan jix maati' ka' na silhkam jix bhai' bax maat gu ñio'ki'n gu Dios. Ba'x io'm pix bhai' ji maachidha' no' pui' ja'k dui'chu'. ¹⁴ Gu' ji no' gu' dai ge'kam jum taatit nai'x ja bhaamki'n gu jai' na pui' jim aagit nax io'm jix chu maat sia tu' na pix, gam sia na jax ja'k jix aa' gu Dios, cham tu'r di' ka' gu matda' gui' na Dios tu maak. ¹⁵ Na gu' gui' cham tu' pu chu'm tu maak jia gu matda' na ba' gu jaroi' ki'n ge'kam jim taatit nai'x ja bhaamki'ndha' gu ja'tkam na palhiip bar jix aixkam. Gu' dhi' ya' kam pix ji dhi oi'nga'n na bhaan jup tui'ngida' gu matda' gu jaroi' na pu'ni ja'k pix jir tu'm ka' na jax ja'k jurtu'nka' pix gu ja'ook, pui' ku ba' ge'kam jim taatit nai' pix jix chu bhaamki'ndha'.

¹⁶ Pai' no'm mui' jai'ch gu pu chu'm gu ja'tkam, gammiji pix jum daa'ngichgida' am tu' na pix bhaan nam xim jijiigak kat ki'n gu tu' nam bia'ka' biix ji'ma'n. Jum koo'nda' am jai', jai' ba' nam jum kokdadat jum ko'ktolhi'ndha', gammiji na jax cham kii' ka'm nii'n gu Dios. ¹⁷ Matgam gu' gui' nam moo tu' silhkam bax maat na jax ja'k jix aa' gu Dios nam tui'ngida', nat ba ja tajaan gu matdaga'n, mi' pui' ji nam xi jiidma' na jax ja'k jix kii' ka'm nii'n. Cham pai' tu' bhaan jum ua'tulhi'ndha' am, ni kum cham pai' dhuuk tu' ki'n ja bhaamki'ndha' gu ja'tkam, dai ji nam jir jix bhabhai'kam kat jix bhai' ja titdada', gio ba' nam jix ja joimdat ja palhbui'ndha' tu' na pix bhaan. Dhi' ji' ji na ba' pui' bam kai'ch nam silhkam jix maati' mi' pui' ba bhiichu' na jax ja'k jix aa' gu Dios no'm pu'nir jix bhabhai'kam sia jaroi' na pix bui'nor. ¹⁸ Ba' gu ji'k nam pu'ni jix maati' gu ñio'ki'n gu Dios jix bhai' pix ja titda' gu ja'tkam, nam cham pai' dhuuk tu' ki'n ja kokda, dhi' ja'p ji buusnia' nam jix kii'p jum duukam ja a'm ti is gu ja'tkam. Pui' na jax nam jax ja'k dui cham tu' bhaan jax ji kai'chit tu oi'inka', ni kum cham pai' dhuuk tu' ki'n jum kokdada', dai ji nam jix jijkim jix bhai'm taatit mi' pui' jiidma' na jax ja'k jix aa' gu Dios.

**Gu Santiago nap kai'chdha' na cham jir am nach
bhaan titii'ndhoka' gu tu' ya' kam dhi oi'nga'n**

4 ¹ ¿Paa pim dir ilhii'n nam gigi'lhi'n gu bhaamda' na pim ba' ba jim ñiñiokboixdha' tu' na pix bhaan gam na pim ba jim kooda'? Dho bhai' dhir jam jujur am bhaan na pim biix aixim jix chu duñiik ka' na tu' cham jum aagaidha', gam na pim bhaan titii'ndhoka' gu tu' ya' kam dhi oi'nga'n. ² Tiix aa'nda' pim na pim jai'p bia'ka' gu tu' na pim

nii'ñxi'ñka' na bia' gu jumai. Ji'x japim tii bax chu kokdak ka', piam ku pim bax mu'aam ka' gu jaroi' na pim ba' pu'ni duuji ba bia'ka' git gu tu' na pim jix aa'nda' na pim bia'ka'. Gu' ji na gu' cham, na gu' ni ji'x ku pim soi'm ilhdhat jup xi chaanda' gu Dios na jam makia', dai na pim pu'ni bhaamut ja ti'ñchoka' gu jai', gam na pim jix ja jiigak ka' tu' na pix bhaan. ³ Gio ji na gu' sia ku pim tii taan gu Dios na jam makia' gu tu' na pim jix aa'nda' na pim bia'ka', cham tu'p jam maakda', na gu'x bhai'x maat ka' na pim bhaan pix ge'gerkam jum taat ka' gio na pim ki'n biix aixim jix chu duñiik ka' na jax ja'k cham kii' ka'm nii'ñ, cham tu' na pim ki'n jix bhai'm duukam jup tu buada'. ⁴ Ja'p japim pix ba ji buan jiñ jaaduñ na jax gu jax chu'm ubii no' tii biima'n tiimui'x maa'n gu chio'ñ, no' gu' jumai biima'n boppo. Dhi' pu chu'm gu ja'tkam cham tu' ja kiigalhi'ñ gu Dios, na pim gu'x maat na gu jaroi' no' pu'ni pix ja'k tu jim, no' dai biix aixim tu bua na jax cham jir am, cham tu' bhaan ti niidhidha' gu Dios, jir ki'darga'n ka' pix, na gu' cham mi' pui' jimda' na jax jix aa'. ⁵ Na gu'p jum kai'ch gu ñio'ki'ñ nax io'm xich joi'ndat xich dha' aach, nat gu' tiich a'm ba tajaa gux Dhuudu' kam jix Uañ li'mda' nach ba' kaichgit mi' pui' xi jiimda' git na jax jix aa', cham tu' nach maakam tu buidha'. ⁶ Jumai kap jup jum kai'ch ip gu ñio'ki'ñ na sap jix kiigalhdhat jix joi'gi'nda' gu Dios gu jaroi' na gampai' pix jum ilhii'ñdha', gu' ba' gui' na ge'kam jum taat ka', gampai' pix bia'ka', ni ku cham kiigalhi'ñdha'. ⁷ Ba' aañ jam guguuxi'ñ jiñ jaaduñ na pim mui' xix biiñak ka' buiñor gu Dios biix jam jujur ki'n. Cha'pim mu ja'k kee'ke' gu ja'ook. Xi ñiokdhai pim bhaankamu'n guch Xoi'kam, ka na gu' pu jimiññolhia', ba' cham tu' maakam ka jam jurtu'nka'. ⁸ Soi' pim bam ilhdha' buiñor guch Gi'kora' na ba' xi jam joi'ndai gio jam a'm jup ba ti niidhidha'. Ja'p ji buusnia' na pim jix bhai' bam i'koimdha' gio na pim ba uana' gu jam jujur, na gu' ba tu jam uañdha' gu Dios no' pimit soi'm ilhdhak pui' ba tii'n na pim cham pui' ka tui'ka', sia ku pim gu' pui' tii kam aagit na pim biix gok kap jup tui'ka' git, pui' na jax na pim kaichgida' gu Dios gio ba' na pim pu'ni biix aixim tu buada' git na jax cham kii' ka'm nii'ñ. ⁹ Na gu' cham kiigalhi'ñ gu Dios gu pui' ja'k, gu' ji na pim soi' pix bam ilhii'ñdha' ya' dir ja'p ja'k. Cha'pim jix bhai'm taatit ka jiimda', ni na pim ge'gerkam jum taat ka', ja'pji na pim soi'm ilhdhat ba suanda' ji pui' xim aagit na pim ge'kam ki'n cham am buatu' gu pui' na pim jax ja'k tu jim. ¹⁰ Gio na pim gampai' pix bam ilhii'ñdha' buiñor gu Dios, cham tu' na pim bhaan ka titi'ñchoka' gu tu' ya' kam dhi oi'ñga'n, na ba' mi' dhir pu'ni xi jam joi'ndai gio jam a'm jup ba ti niidhidha', gam na ba jam palhbui'ñchu'nda' tu' na pix bhaan.

**Gu Santiago nap kai'chdha' na cham jir am nach pu tiida' guch
jaduun jich Xoi'kam bhaan na cham tu' mi' pui' jim na jax jix aa'**

¹¹ Gio ja'pniñ ba' moo tiip kai'chit jiñ jaaduñ jich Xoi'kam bhaan, na pim git cham tu' bhaan jax ji kai'chit tu oi'ñka'. Cha'pim jum a'a'gat, gio na cham jir am na pim jax tiida' gu jax chu'm jich jaduun jich Xoi'kam bhaan na cham tu' mi' pui' jim na jax tu daaxix gu ñio'ki'ñ gu Dios. Nap gu' cham tu' dhi' pu chu'm ki'n daaxix ka'ñ jaduun nap mi' dhir ja aagi'ndha' gu jai' no'm mi' pui' jiim ka' ba' cham, ja'pji nap mi' pui' xi jimda' aap diilh cham tu'p jum buixdhat nam jax ja'k jup tui'ngida' gu jai'. Na gu' no'p pu'ñi ja'k duiñchu', pui'r jum duukam ka' nap ge'kam jum taat, cham tu' nap mi' pui' jim na jax jum kai'ch gu ñio'ki'ñ gu Dios.

¹² Na gu' dai gu Dios jich Gi'kora' jix maat na jaroi' mi' pui' jimchu' na jax jum kai'ch gux bhai'm kai'chdham ñio'ki'ñ gio na jaroi' cham tu' mi' pui' jim. Gui' ba' diilh ja aa'ndhai na mit pai' cham am bua ja tulhiinchuda' gatuuk gu ji'k nam cham mi' pui' jimia'. Gu' ba' gu ji'k nam mi' pui' jimia', dai na ba ja baidhika'x dhaam na pai'p tu'ii'. Ja'pni ja'k dhi'ñ jaaduñ, ba' cham bhaai' nach aach moo jax jup ja titdada' guch jaaduñ nam cham mi' pui' jiim, nach gu' cham pu chu'm ki'n dalhxix ka'. Ja'pji aach diilh nach mi' pui' xi jiimda' nax io'm jum aa'.

**Gu Santiago nap kai'chdha' na cham bhaai' nach diilh ge'gerkam
jich chaatit pux chu duñiik ka' nach diilh jax ilhii'ndha'**

¹³ Jix bhai' pim xiñ kaaya' aapi'm na pim joidham ti ilhdhat jup kai'chdha': "Maik jach tu juanpu' mummu ja'p na jax jix bhai' tum namki'ñ. Maa'n oidha'ch mu juruunñdha', joidham jach mui' xi mai'chii gu tuumiñ bhai'p ba jimia', tu' gi. Ja'xñich moo gamai' ji jimia' piam kabuimuk, xi chu bhiñnorai ich gu tu' nach tu ga'raidha' nach ba'x io'm mui' mai'chia' gu tuumiñ." ¹⁴ Jaiñ gu' ni ku pim jix mat ka' na tu' jax jam duñiidha' gu mi' jotmoda', sia ku pim aapi'm joidham tii ti ilhii'ñ na pim tu duñia'. Pu cham mat ka' pim no' pim moo pui'p ka duduaka' buimgidhak ka' ba' gu' cham, gui' dho ji nach gu' cham tu' gammiji joodaip jich dhuukat ya' pai' darka'. Jax dhui nach gu' aach ja'pni pix ji buan na jax gu jikoom na mu ja'p se'ka' kabuimuk ja'k. Alhio pix mi' pui' tui'ka', na pai' dhuuk bhai' ji chu juuka' pix cham pai' matgilhia'.

¹⁵ Gu' dhi' biipim aa' ji nach jix biiñak ka' buiñor guch Gi'kora' gui' na jaroi'ch chaiñbui'ñ gu ii'mda' nach ki'n dudua. Ja'pjani nach kai'chdha' no'ch jax jup ilhii'ñ: "Moon ja'pni tu duñia' kabuimuk gio ja'pni, no' moo pui' ja'k jup jix aa'nda' git dho ji guch Gi'kora' na jaroi'ch palhbui'ñ biix aixim bhaan." ¹⁶ Gu' ji na gu' aapi'm diilh pix ge'gerkam jim taatit biix aixim jum aa'nda' na pim tu duñia', ni ji'x ku pim iam jix biiñak kat buiñor gu Dios. Dhi' pu'ñi chuutu'm gu ja'tkam, cham tu' ja kiigalhi'ñ guch Gi'kora', na gu' cham kii' ka'm nii'ñ no'm diilh ge'gerkam jum taat.

¹⁷ Pu'ñi ja'k jañ dho ba' pix jam titdañ jaaduñ, jam guguuxi'ñ iñ na pim siamri mi' pui' xi jiimit na jax ja'k jix ki' ka'm nii'ñ guch Gi'kora'. Na gu' moop jir ua'tulhdhara' ji bo no'ch aach ja'p xi dhuukat na jax ja'k jix aa' gu Dios maakam tu buim, no'ch gu' tiix maat na jax ja'k jix aa'.

Nam jax ja'k tui'ñgida' gui' nam jir jix chutumñigam

5 ¹ Ba' aapi'm na pim jir jix chutumñigam, soi' pim bam ilhdha' buiñor guch Gi'kora', na gu' bam aajim na pai' dhuuk cham bhai' tu jam jimia'. ² Cha'pim mu ja'k bhaan ka jujurtika' gu tu' na pim bia' na pim ki'n jir jix chutumñigam, na gu' dhi' ja'p ji buusan na bax dhibaalh, na pu cham tu' ka bhai'. Gio dhi jam jajannulh jix dha'ram namkim na pim ti ti', pui' cham tu'p ka bhai', na gu' ja'p jup ji buusan na ampix bam bhii nax io'm bax dhibaalh. ³ Gux uam totbikdam gio gux chua totbikdam na pim bia' nax io'm jix dha'ram namiik, ja'p ji buusan nax io'm jix kuukum pix ba' gam na bax konbi'ñ, na gu' pur cham tu' buiñor guch Gi'kora', sia ku gu' panaas jix io'm jix dha'ram namiik na pim pui' xim aa'. Aapi'm chi gu' ja'p jum aa' na pim pui' pix jup jimia' jix dhaam ja'k sia ku pim ja'x ji chi kiisaim na pim jumpadaim dhix dha'ram namkim xib na ya' bar mia'n na pai' dhuuk tum kuugalhdha'. Ja'kbui' kat ja'p ji buusnia' ji na dhi' ba' mu ja'k xi jam iabu' tai chir na pai' cham tutki, na gu' dhi' bhaan jam tulhiiñchuda' gu Dios na pim dai jumpadim gux dha'ram namkim, iam gu' mi' pui'p ba ji jii pimit na jax jix aa' na pim ba' pu'ñi duuji jimia' git buiñor. ⁴ Daman gu jam tujuandam tuk japim pui' pu cham ja namkidha' pai'ji, sia kum alh tiix bhai' bua nam jam ixii'ñdha' gio nam tu orda'. Tu' pix ja ilhii'ñdha' pim, ni ji'x ku pim jix ja joi'gi'nda'. Ku ba' gu' na gu' gu Dios jix bhai' ja kee nam ge'kam ki'n tii soi'm ilhii'ñ buiñor na pim ja tulhiiñchu'n, gui' ba' diilh jup bax maat na jax dhui ja palhbuidha', ⁵ sia ku pim gu' aapi'm cham tu'p jum buixdhat ge'gerkam jum taatit biix aixim tu bua na jax cham kii' ka'm nii'ñ guch Gi'kora', dai gu' na pim biix aixim tu bua na pim diilh jax ilhii'ñ. Ja'p ji buusan na pim jum gii'ñchudaim na ba' mi' dhir ja'p tu jam dooda' na jax gu sasoi' nam ja gii'ñchudat ja koodat ja kua'da', ⁶ na pimit gu' ge' bam ua'tulh na pimit biix ja tulhiiñchudak ba ja koi gui' nam cham tu' bhaan kuiñcha bia'kat.

**Gu Santiago nap kai'chdha' nach sap cham jax jich aagit
ti niirka' na pai' dhuuk bha jim guch Xoi'kam**

⁷ Aapi'm moo cham tu' bhaan jax jim aagit ti niirka'ñ jaduun jano' na pai' dhuuk bha jim guch Xoi'kam, Dios japim pix buiñor jix biiñak ka' cham jim o'jolphdhat. Ja'pni na jax ba' gu jaroi' no't ti ii, na gu' soi' pix jum ilhii'ñdha' na ba' bha duukda' na ki'n tu kaibhaidha', mi' dhir ba' ti niirda' na pai' kabka' na ba' pik ba tu oraa', cham tu' gu mi' jotmoda' nax aa'nda' na git ba tu oraa'. ⁸ Aapi'm pu'ñi ip jiñ jaaduñ, cha'pim jax

jum aa'nda' na cham ob pai' aajim guch Xoi'kam na pim tii xi chi niira, Dios japim pix buiñor jix biiñak ka' cham jax jim aagit nañ jax ba jam titda. Pu ka na gu' jootom ya' pix ba kiika' cham jum ilhdham, dai ji nach cham oodat pix am ti niirda'. ⁹ Aapi'm jix bhai' xi chu jimda' dai. Cha'pim biix aixim jum i'iattulhdhat jum niñiokboixi'ndha', ni ku pim cham jum bhabhaakui'ndha', na ba' gu' cham pui' jam tiidai jam tulhiiñchuda' guch Xoi'kam no't ya' ba ai. Na gu' no' pim aapi'm pu'ni ja'k pix tu jim, pui' ji jam tiida' na pim dhi' bhaan kuiñcha bia', pui' jam tiida' na pimit dhi' bhaan cham tu' mi' pui' jii na jax jix aa', ba' dai na ba jam tulhiiñchuda'. Alh moo cham ji'x ka miikidha' ji gu' na ya' pix ba aaya' guch Xoi'kam, am bha mia'n bam kiisap ji gu' na bhai' bar jimdam. ¹⁰ Aapi'm gu' mi' pui' xi jiimdat ji na jax jix aa' jix biiñak ka' buiñor, cha'pim jax jim aagit sia ku jax giilhim cham bhai' tu jam jim xib biix aixim bhaan. Mi' pim pui' xi chu daa'nchu'nda' nat jax tu ja jii gui' nam bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora' nam pu'ni giilhim jum tulhiiñaimik biix aixim bhaan nam tii tu a'gada' gu' nio'ki'n.

¹¹ Aapi'm ba' pu'ni ip, na gu' aach nach ji'k ba ti jiigi'n buiñor guch Xoi'kam, gammiji jich a'm ti niidhidhat jich palhbui'nchu' guch Gi'kora' nach ba' gammijix bhai'ch chaatit jix jijikgim jup tui'ka' guch i'ii'mda' bhaan, sia kuch pu'ni biix aixim bhaan jich chulhiiñ. ¿Jax japim gi bax maat nat tu jii bijik gui' na Job tiigich? Jaiñ nat giilhim jum tulhii biix aixim bhaan, ku gu' mi' nat xi ñakoo sia ku jax giilhim jix buam tu tatda', joidham jix bhai' tu jii ji, gə'p jum duukam jup tu duu gu Dios buiñor, jix joi'ndat palhbui, na gu' bhaan ti niidhidhat jup tui'ka'. Aach ba' pu'ni ip jiñ jaaduñ no'ch xi ñakoo' siach pu'ni giilhim jich chulhiiñ tu' na pix bhaan, gui' dhoch palhbuidha', na gu' gui' joidham jir jix bhai'kam, dai pix ji no'ch jix biiñak buiñor.

¹² Gio ja'pniñ ba' moo tiip kai'chit jiñ jaduun jich Xoi'kam bhaan na pim tui'ngida' git, na pim cham pai' dhuuk jax kai'chdha' dho na dhix dhaam bhaan jix maati' ka' nar pui' ka' jax na pim kai'chdha', piam dhi oi'nga'n, piam sia gu tu' ya' kam dhi oi'nga'n, na pim pui' jim aagit na dhi' ba' jam palhbuidha' piam ku jam tulhiiñchuda' no' jax dhuukat cham jir pui' jax na pim kai'chdha'. Ja'pji daipu' na pim pu ti'ya' pix na cham no' pim jix maat na cham jir pui'. Piam no' pim jix maat nar pui', dho daipu' na pim pu ti'ya' pix na jee'. Daipu' dhi' nax aa' guch Gi'kora' nach silhkam tuch a'a'gi'ndha' na ba' cham dhi' bhaan jich chulhiiñchuda' gatuuk no't ba tum kuugalh.

¹³ Gu' ba' no' moo maadit aapi'm cham bhai' tu jim na tu' na pix bhaan jum tulhiiñ, jum aa' na soi'm ilhdhai pu tiida' gu Dios na palhbuidha' na ba' mi' dhir cham kam tulhiiñdha'. Piam ku gu'x bhai' tu jim, ba'x jikgim jup tu'ii' nax bhai' tu tatda', dho gu' dai dho na laala'ñxi'ndha' gu alabaa'n buiñor gu Dios na taxchaabgi'ndha'. ¹⁴ Piam ku gu' jaroi' maadit ee gu jax chu'm kokdai' na ki'n jix ka'ook, dai na ja

umua'ndha' dho guch Xoi'kam jiigi'ndham gui' nam ji'k bijik dir ba ti jiigi'ñ nam tu daañxidha' buiñor gu Dios na dua'ndha' xi juulhdhai am palhiip gu asait. ¹⁵ Dua'ndha' dho guch Gi'kora' no' mit biix ja jujur ki'n soi'm ilhdhak buiñor tu daañxi, tu ua'ndha' ip no't tu' bhaan jum ua'tulh buiñor. ¹⁶ Pu'ñi ja'k jum aa' na pim duiñchu'nda'ñ jaaduñ. Xi chu a'gat japim xi chum uañdhat maa'n ñi'ook xip bua't no' pimit tu' bhaan mam ua'tulh dai aapi'm jam bui, na ba' gu'p jam kēēkē' gu Dios na pim pai' dhuuk pu'ñi soi' ba titdada' na pim tum daañxi'ndha' biix ji'ma'n na jam dudua'ndha' no't ba ji jam ai gu jax chu'm ko'kdai', sia gu jam i'ii'mda' bhaan. Na gu' gu jaroi' no' moo mi' pui' xi duiñchu' na jax ja'k moox aa' guch Gi'kora', bixchu'x bhai'm duukam jix bhaai' na pu tu duñia' bhaankamu'n, na gu' kēēkē' na pai' dhuuk mui' ba taanda'. ¹⁷ Ja'pni na jax gu Eliiyas gui' na bijik ya ja'p bhaankamu'n tu a'gimik guch Gi'kora'. Jaiñ na tii pui' pix jup jir tu'm kat na jax aach, cham tu' mu pai'r tu'p tu'm da' kat. Tii' na kēēkē' gu Dios na pai' dhuuk taanda' gu tu', na gu'x mat ka' na mi' pui' jimda' na jax jix aa'. Jaiñ jano' nat soi'm ilhdhat pu tii'n gu Dios na cham tu duukchuda' baik oidha' daman taak mi' na ji'x jir Israel. Pui' dho ji chu buus, kai gu Dios nat ji'k jax tii'n. ¹⁸ Gio mi' dhir nat xi buus gu ja'kbui' baik oidha' daman taak, gio soi'm ilhdhak pui'p xi chii'n gu Dios nax bhaai' na ba tu duukchuda'. Pui' giop ji chu buus, giop ba duu'n mi' na ji'x jir Israel na mit ba' giop ba ti i'sa gu ja'tkam. Pu'ñi ip ba' aach no'ch moox biiñak buiñor guch Gi'kora'.

¹⁹ Gu' ba' no' moo jax dhuukat jaroi' maadit cham tu' kap jim buix buiñor gu Dios, no' gu' maakam pix ba tui'dhi' na jax cham pui' ja'k aa', ba' no't gu' jaroi' maadit jix joi'ndak tiigik guguux na gio mi' pui'p ba jimia' na jax jix aa' gu Dios, ²⁰ dhi' gē'kam ki'n jix bhai' ba duñia', na gu' guguuxdhaimii na jax ja'k dui giop bax biiñak ka' buiñor guch Gi'kora', ba' biix pu tu uañdha' ip gio gu Dios na ji'k ua'tulhdharga'n. Mi' dhir ba' cham tu' mu ja'k ka bhiichgida' na pai' gammiji mi' pup jum tulhiindha' git.